

తోలిపాద్డు

సింహప్రసాద్

Tolipoddu

Novel

by

Simhaprasad

© Simhaprasad

Cell: 98490 61668

e-mail: simhaprasad@gmail.com

e book

మార్చి 2020

వెల : 60/-

Sri Sri Prachuranalu

401, Mayuri Etates,

Near Temple Bus stand,

KPHB, Hyderabad - 500 085.

తొలిపాఠ్యం

అకాశం ప్రశాంతంగానే వుంది.

గాలి ఎప్పుట్లా వీస్తూనే వుంది.

ప్రకృతి పినరంత మార్పు కూడా లేకుండా ఏమీ జరగనట్టే మామూలుగానే వుంది.

ఎప్పుడూ సందడిగా ఉండే మాస్టారింట్లో మాత్రం తుపాను తర్వాతి భయంకర ప్రశాంతత ఆవరించి వుంది..

మాస్టారి గుండెల్లో తుపాను చెలరేగుతూ వుంది. బడభాగ్నులు బద్దలవుతూ వున్నాయి.

కళ్ళలో కన్నీటి అలలు కదుల్తోంటే కొడుకు వంక బాధగా, వేదనగా అపరిచితుణ్ణి చూసినట్టు చూశారు. అసంభవం సంభవమయ్యిందని చెప్పిన వారి వంక చూసినట్టు చూశారు.

చూసి చూసి నిట్టూర్చారు.

లేచి భారంగా అడుగులేస్తూ వెళ్ళి వంకెకి తగిలించివున్న చొక్కా అందుకున్నారు.

“ఏమండీ...” ఆర్తిగా అంది శారదమ్మ. ఆమె కళ్ళనిండా నీళ్ళు!

అనునయంగా ఆమె భుజాలు నొక్కి శుష్కహాసం చేశారు.

తప్పు చేసినవాళ్ళా తలొంచుకొని కూర్చున్న కొడుకు వంక చూస్తూ అన్నారు...

“తప్పుడు శారదా రెక్కలోచ్చిన పక్షులు ఎంత త్వరగా పాతగూడుని వదలి ఎగిరిపోదామా అని ఉవ్విళ్ళూరుతుంటాయి. ఏదో రోజున అవి ఎగిరిపోక తప్పుడు. కొత్తగూడు కట్టుకోక తప్పుడు. వాళ్ళని బంధాలతో, బంధుత్వాలతో కట్టి వుంచాలని వ్యర్థప్రయత్నాలు చెయ్యడం అనవసరం. నాకు నువ్వు, నీకు నేనూ - మనకి పూరి వాళ్ళూ ...మన బతుకులు గడపడానికి చాలు శారదా!”

కన్నీరు ధారలుగా బుగ్గలమీంచి కారుతోంటే బొమ్మలా భర్తనే చూస్తుండి పోయింది.

ఆ మాటలుచ్చరించిన పెదాలనీ, నాలుకనీ కాదు గుండెలోతుల్ని తడుముతోందామె చూపు, అక్కడెన్ని అగ్నిపర్వతాలు బద్దలవుతున్నాయో తెలుసు. అందుకే మౌనంగా సానుభూతిగా కళ్ళప్పగించి వుండిపోయిందామె.

“ఈ సంగతిక మర్చిపో. అలా గోదారి ఒడ్డుకి వెళ్ళిస్తాను”

తలాడించిందామె. ఇంకా ఎక్కువసేపు ఇంట్లో వుంటే తీవ్రవేదనల రాపిడికాయన గుండె గోడలు తట్టుకోలేకపోవచ్చు. అలా పికారువెళ్ళే కాస్త సర్దుకోవచ్చున్నించింది.

చెప్పులు తొడుక్కుని చేతికర్రతో బయటకి నడిచారు మాస్తారు.

దారిలో ఎదురుపడిన గ్రామస్తులాయన్ని విస్తుబోతూ చూశారు. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ వుండే మాస్టారు, నోరారా పలకరించే మాస్టారు గంభీరంగా వున్నారు. నడుస్తోన్న వేదనా పర్వతంలా వున్నారు.

ఏదో దారుణమైన దెబ్బ తగిలి వుంటుందనుకుంటూ పక్కకి తొలగి దారిచ్చారు, గౌరవ పూర్వకంగా.

ఒకచోట అప్రయత్నంగా మాస్టారి కాళ్ళాగిపోయాయి.

ఆయన చూపులు గోపాలంగారి అరుగు వైపు తిరిగాయి.

ఆయన కళ్ళల్లో బాధ సుళ్ళు తిరిగింది.

ఆ అరుగుమీద నిత్యం చతుర్ముఖ పారాయణం జోరుగా సాగుతూనే వుంటుంది. ఆ పక్కనే చిన్న టీ స్టాల్ వెలిసిందంటే పేకాట ఎంత ముమ్మరంగా సాగుతూ వుంటుందో ఎవరైనా ఊహించుకోవచ్చు. మూడు నాలుగు జట్లుగా కూర్చుని పేకాడుతూంటారక్కడ, వూరికే కాదు డబ్బు పెట్టి మరీ ఆడుతూంటారు. పిల్లలు కూడా చిన్న చిన్న జట్లుగా చేరి ముక్కలు కలుపుతూంటారు. తర్వాతర్వాత డబ్బు పెట్టి ఆడటానికి అది ట్రైనింగుగా ఉపయోగపడుతోంది వాళ్ళకి!

కొందరు దురలవాట్లనే వూబిలో వూర్తిగా కూరుకుపోతారు. ఎన్నో ఆర్థిక కష్టనష్టాలకి గురవుతూ కూడా పిల్లల్ని ఆ దరిదాపులకి రావొద్దని వారించరెవ్వరూ, అంతకంటే చిత్ర మేమిటంటే తండ్రికొడుకులు ఎదురెదురుగా కూర్చుని డబ్బుతో పేకాడుతూంటారు.

పనిలేని పెద్దలేగాక, చక్కని భవిష్యత్తున్న కుర్రాళ్ళు కూడా ఆ వూబిలో కూరుకుపోతున్నారనే మాస్టారి బాధ... ఆవేదన!

“పిల్ల కాయలూ - మీ మాస్టారి చూపు పడిందిరా” ఒకరు నవ్వారు.

“పెద్దాయన... పోన్లే బాబాయ్” ఒకప్పుడు మాస్టారి దగ్గర చదువుకున్న కుర్రాడన్నాడు.

“అదేంటిరోయ్.... ఆయనేమో ఊరినీ జనాన్నీ మార్చేయాలని చూస్తున్నారు..”

“చేతిలో మంత్రదండం వుందనుకున్న ఎన్టీవోడే దభీమని చతికిలబడ్డాడు. ఇక ఇలాటోకోళ్ళో లెక్కా పత్రమా!”

“అలా తీసిపారేయ్యండి మరి - మా మాస్టారు ఈ కాలపు మాస్టార్లలాంటి వారు కారు. ఆయనంతా గురుకులం టైపు. అసలు మాస్టారిల్లే ఓ ఆశ్రమం”

“అవునవును... ఆ ఋషికి తగ్గ శిష్యులే మీరు” పగలబడి నవ్వేరొకరు.

మిగతావాళ్ళు శ్రుతికలిపారు. ఆ మాజీ శిష్యుడి మొఖం కించిత్తు ఎర్రబడింది. అది కనబడకుండా జాగ్రత్తపడి తనూ నవ్వేశాడు వెగ్రిగా.

గాఢంగా నిట్టూర్చి కదిలారు మాస్టారు.

వ్యవసాయదారులతో వచ్చిన చిక్కే ఇది. మొత్తం మీద ఏడాదికి ఆరేడు నెలల పని వుంటుంది. రైతులకీ, కూలీలకీ, మిగతా కాలమంతా ఖాళీయే. ఆ సమయంలో ఉపయోగకరమైన పనులు చేసుకునేవారు తక్కువ. పేకాటలాంటి వ్యవసాలతోనూ, రాజకీయాల కబుర్లతోనూ రోజులు దొర్లించేస్తుంటారు చాలా మంది.

అందుకే గాంధీజీ ప్రతి కుటుంబానికి ఓ రాట్నం వుండాలన్నారు. ప్రస్తుత కాలాన్నిబట్టి అది కాకపోయినా ఏదో ఒక చిన్న గృహపరిశ్రమో లేక పాడి పరిశ్రమలాంటి ఉపవృత్తో వుండటం ఎంతైనా అవసరం. అవి వ్యవసాయదారులకి ఆర్థిక పుష్టి చేకూర్చడమేగాక గ్రామసీమల సౌభాగ్యానికి చక్కని సోపానాలవుతాయి కూడా.

కానీ ఈ గొడవంతా ఎవరిక్కావాలి?

తమ బాగేమిటో జనానికి తెలీదు. చెప్పే నాయకులు, ప్రభుత్వమూ లేదు. తనలాటివాళ్ళు చెబితే 'పిచ్చోడులే' అనుకుంటారు తప్ప ఆలోచించరు.

వాళ్ళలో మార్పు తీసుకురావటం ఎలా? ఎలా?

మాస్టారి మస్తిష్కంలో తీవ్ర మథనం!

గోదావరి గట్టెక్కారు.

చల్లగాలి ఆయన శరీరాన్ని ప్రేమగా నిమిరింది.

కొంచెం ముందుకెళ్ళి గోదావరి ఒడ్డున ఇసుకలో కూర్చున్నారు.

గోదావరి నిండుగాలేదు. అసలీ మధ్య ఎక్కువగా పొంగి ప్రవహించటంలేదు. ఎందుకనో రానాను నదిలో నీరు తగ్గిపోతోంది. నదిమధ్యలో ఎన్నో ఇసుక మేటలు వచ్చికబయళ్ళు.

పశువుల్ని ఆ బయళ్ళల్లో వదిలి కాపర్లు అడుకుంటున్నారు. కొందరు కుర్రాళ్ళు నదిలో ఈత కొడుతున్నారు.

ఒక్కరికీ ఒంటిమీద సరైన బట్టలేదు. ఒక్కరూ బలంగా, ఆరోగ్యంగా లేరు. ఒక్కరి పొట్టలోనూ నాలుగక్షరాలు లేవు.

ఎన్నో ఏళ్ళుగా తను తీవ్రంగా ప్రయత్నిస్తూనే వున్నాడు. అయినా తమ పిల్లల్ని అందరూ బడికి పంపించటం లేదు. వాళ్ళ కారణాలు వాళ్లకుండొచ్చు. అయినా విద్య విలువ గ్రహించలేకపోతున్నారంటే లోపం ఎక్కడుంది?,

చీకటి పడేవరకూ కూర్చుని లేచారు.

ఒడ్డునున్న సీతారాముల వారి కోవెలలో గంటలు మోగాయి.

అటు అడుగువేశారు.

ఆ గుడి అక్కడ కట్టాకే ఆ వూరు పుట్టి పెరిగిందిట. ఆ దేవుడి పేరు మీదుగానే ఆ వూరిని సీతారామపురం అంటారు. సీతారాములు ఆ వూరి ఆరాధ్య దైవాలు. ఏ ఇంట్లో ఏ చిన్న శుభకార్యం జరిగినా ముందాగుడిలో కొబ్బరికాయ కొట్టాల్సిందే..

ఒకప్పుడా దేవాలయమెంతో వైభోగంగా వుండేది. శ్రీరామనవమికి తొమ్మిది రోజులపాటు పెద్దపెట్టున ఉత్సవం చేసేవారు. ఇప్పుడదంతా తగ్గిపోయింది. దేవాలయం పాడుబడింది. ఉత్సవాలు కనుమరుగయ్యాయి.

ఎంచేతని ప్రశ్నిస్తే గుడికి ఆదాయం లేదంటారు గ్రామ పెద్ద, సర్పంచ్, ఆలయ ధర్మకర్త అయిన రాయుడు.

ఉండటానికి దేవాలయానికి భూమి చాలానే వుంది. కొన్ని తోటలు కూడా వున్నాయి. అయినా పంటమీ రావట్లేదంటారాయన. ఆయన్ని నిలదీయగలిగిన వాళ్ళింకా పుట్టలేదు ఆ వూళ్ళో.

ఒకప్పుడు సిరిసంపదలతో పచ్చని పైరుల్లో నిత్యకళ్యాణం పచ్చతోరణంగా విలసిల్లిన గ్రామం ఇప్పుడు ఎండి మోడువారిన చెట్టులా అయిపోయింది. ముఠాలు, కక్షలు, విద్యేష్టలు, దురలవాట్లు, అవిద్య, అప్పులు, ఆడంబరాలు అన్నీ కలిసి వూరిని అస్తిపంజరం చేసి వదిలాయి.

ఆ గ్రామాన్ని రెండున్నర దశాబ్దాల నుంచి రాయుడు ఏకఛత్రాధిపత్యంగా ఎలుతున్నాడు.

ఊరికి ఒక రోడ్డు లేదు. ఆసుపత్రి లేదు. బడికి మంచి భవనం లేదు. జనానికి చేతనిండా పని లేదు. పండిన పంటని ఇంటికి చేర్చుకునే అవకాశం లేదు.

మాస్టారు నిట్టూర్చారు.

వైవేద్యారాధనలు లేక దుమ్ముకొట్టుకుపోయి వున్న సీతారాముల విగ్రహాల వంక జాలిగా బాధగా చూసి చూసి చేతులు జోడించారు.

ఏదో చెయ్యాలన్న తపన ఆయన మనసులో రగలసాగింది.

★ ★ ★

“మాస్టారు”

“మీరా రంగయ్యగారూ... రండి రండి- ఇలా కూర్చోండి”

“ఉత్తరం రాసి పెట్టాలి మాస్టారు”

“అలాగే” అంటూ లోపలికెళ్ళి కళ్ళజోడు పెట్టే, కలమూ తీసుకువచ్చి అరుగుమీది చాప మీద కూర్చున్నారు మాస్టారు.

ప్రయాణపు హడావుడిలో వున్న వాసుని చూసి. “అబ్బాయిగారికి హైదరాబాదులో ఉద్యోగం వచ్చిందిట కదా” అన్నాడు రంగయ్య.

“ఊఁ...”

“అంతా అక్కడికి వెళ్ళిపోతారా?”

“వాసు వెళ్తున్నాడు. ఈ బొందిలో ప్రాణముండగా మేమీ గడ్డని వదలం”

“ఇంత వయసొచ్చేక ఇంకా ఇక్కడ బావుకునేదేవుంది మాస్టారు. అబ్బాయిగారి దగ్గరికెళ్ళి విశ్రాంతి తీసుకోండి”

“నాకన్నా పెద్దవారు మీరు. మీ పిల్లలంతా ఎదిగి వచ్చారు. పనీ పాటా చేస్తున్నారు. అలా అని మీరు విశ్రాంతిగా వుంటున్నారా చెప్పండి? లేదు... ఇంకా పొలం వెళ్తూనే వున్నారు. అరక దున్నుతూనే వున్నారు. వయస్సు మళ్ళినా కాటికెళ్ళేవరకూ ఏదోటి చెయ్యాలన్న తాపత్రయం వెన్నాడుతూనే వుంటుంది”

“బాగా చెప్పేరు. మాకంటే పొలమూ పుట్రా వున్నాయి. ఉద్యోగస్తులు మీకేం మాస్టారు రిటైరయ్యాక కొడుకుల దగ్గర కాలక్షేపం చెయ్యొచ్చు”

“చెయ్యొచ్చు... కాని పుట్టి పెరిగిన గడ్డమీద తిరుగుతూ అయినవాళ్ళ మధ్య బ్రతకడం ఎంతదృష్టం! ఆ అదృష్టాన్ని తోసిరాజనగలమా చెప్పండి?”

ఆయనకేం అర్థంకాలేదు. మాస్టారి వంక వెరిగి చూసి అన్నాడు. “అబ్బాయిగారు డాక్టర్ పాసయ్యారుకదా, మనూళ్ళోనే వుంటారనుకున్నాం. పురుడొచ్చినా పుణ్యమొచ్చినా పట్నం పరుగెట్టకద్దేమీ కదా అనుకున్నాం....”

మాస్టారి మనస్సు మూల్గింది..

“మీరేమిటి... నేనూ అనుకున్నాను. నా వూరికి కనీసం వైద్యసౌకర్యమైనా కలిగించి వూరి రుణం కొంతైనా తీర్చుకోవాలనుకున్నాను, అందుకే అప్టకష్టాలు పడి వాసుని డాక్టర్ని చెయ్యగలిగాను. కాని వాళ్ళకి పట్నాలమీద పరాయిసీమల మీద మోజు. వాళ్ళక్కావాల్సింది. జనసౌఖ్యంకాదు! డబ్బూ, హోదా, విలాసాలూనూ. అందుకే ఆ ఊరో, ఈ దేశమో వెళ్తామంటారు. మనం వాళ్ళకి చెప్పేంత వాళ్ళం కాదుగదా. చెప్పినా వింటారా!” అడ్డాలనాడు బిడ్డలుగాని గడ్డాలొచ్చేక కాదు కదా!”

నిట్టూర్చారు.

“అలాగున్నారేం మాస్టారు?”

“ఏం లేదులెండి వుత్తరంలో ఏం రాయాలో చెప్పండి”

ఉత్తరం రాసిచ్చి పంపించారు.

భర్త మాటలు విన్న శారదమ్మకు దుఃఖం పొంగివచ్చింది. ఈ రెండ్రోజుల్లోనే చిక్కి సగమయ్యారు. ఇక ముందు ముందు ఏమవుతారోనన్న గుబులు ఆమె గుండెల్ని తొలిచెయ్యసాగింది.

మెల్లగా కొడుకు దగ్గరికెళ్ళింది.

“నువ్విక్కడుండలేవుట్రా అబ్బాయ్” అంది.

“నీకెన్నిసార్లు చెప్పాలమ్మా... నేనీ పల్లెలో క్షణం కూడా వుండలేను. నువ్వుకూడా అర్థం చేసుకోవేం. మీకీ వూరు గొప్పది కావొచ్చు. సాక్షాత్తు స్వర్గమే కావచ్చు. కాని నాకిది కుగ్రామం! చదువుకున్నవాళ్ళకెవళ్ళకీ ఊపిరాడదిక్కడ. ఇలాటిచోట నన్ను కట్టిపడెయ్యాలని చూస్తారేం! ప్రజలకి ఉచితంగా వైద్యం చెయ్యాలంటారు నాన్నగారు. నేను కాదనటంలేదు. నాకు చేతనైనంత చేస్తాననే అంటున్నాను. కాని వినరేం? ఈ వూరివాళ్ళే ప్రజలైనట్లు మాట్లాడితే ఎలా?”

“నాన్నగార్ని అర్థం చేసుకోవేరా! నీ చిన్నప్పట్టుంచీ కూడా నిన్ను డాక్టర్ని చెయ్యాలని, ఈ వూళ్లో ప్రాక్టీసు పెట్టించాలని....”

“ఇంక చాలమ్మా... ఇప్పటికీ ఏ వెయ్యిసార్లో విని వుంటానా మాట. మీ ఆశల్ని ఆశయాల్నీ నామీద రుద్దాలని చూస్తారుగాని నా ఆశలర్థం చేసుకోరేం? విదేశాలకెళ్లాలని, విజ్ఞానాన్ని వృద్ధి చేసుకోవాలని, అందరి మన్ననలు పొందాలని, అష్టైశ్వర్యాలతో తులతూగాలనీ నాకుంది. అందుకు తొలిమెట్టుగా ఉద్యోగంలో చేరుతున్నాను, హైదరాబాదులో వుంటే నా ప్రయత్నాలు సఫలమవుతాయని నా ఆశ. నువ్వైనా నన్నర్థం చేసుకోవేంటమ్మా”

“నిన్నూ కాదన్నేను, ఆయన్నీ కాదన్నేను. మధ్యన నాకొచ్చిపడింది చావు!”

“మధ్యలో నువ్వేం ఇదవ్వకు శారదా! ఎలా జరగాలనుంటే అలా జరుగుతుంది. అబ్బాయన్నట్టు ఒకరి ఆశల్ని మరొకరి మీద రుద్దకూడదు. ఎవరు చెయ్యగలిగింది వాళ్లు చేసుకోవాలంతే. ఎవరి రెక్కల శక్తి మేరకు వాళ్ళు ఎగరాలంతే. అలాగే రా అబ్బాయ్... నువ్వెక్కడున్నా నువ్వు నుఖంగా వుండటమే మాక్కావాల్సింది. నువ్వు విదేశాలకెళ్ళు, విజ్ఞానం పెంపొందించుకో. కాని ఆ విజ్ఞానంలో కొంతైనా నీ దేశ ప్రజలకి వినియోగించాలని మర్చిపోకు. నీ చదువు నిమిత్తం ప్రభుత్వం ఖర్చుపెట్టిన సొమ్ము ఈ దేశ ప్రజల్నుంచి వసూలు చేసిందేనని మర్చిపోకు” అనేసి వెళ్ళిపోయారు మాస్టారు.

వ్రూస్పడిపోయాడు వాసు.

బడి ముందు భారులు తీరి నిలబడి పిల్లలంతా ముక్తకంఠంతో వందేమాతరం ఆలపిస్తున్నారు.

అటెన్షన్లో నిలబడిన పిల్లలముఖాల్లో మెరుస్తోన్న కాంతిని చూస్తూ ఆశాపూరితమైన భవిష్యత్తుని తలచుకుంటున్నారు మాస్టారు.

కాని నిరాశామేఘాలు మనుస్సునావరిస్తున్నాయి.

సుజలాం సుఫలాం .....!

ఒకప్పుడు తన ఊరూ, దేశమూ కూడా ఆ పాటలోలాగే వుండేవి.

ఇప్పుడు? కుక్కలు చింపిన విస్తరి గుర్తొచ్చింది. చెదలుపట్టిన చెట్టు కళ్ళముందు మెదిలింది. మద్రినీడన అణగారిపోతున్న పేద మొక్కలు మనస్సులో కదిలాయి.

నిట్టూర్చారు.

“భారతదేశము నా మాతృభూమి. భారతీయులందరూ నా సహోదరులు...” ప్రతిజ్ఞ చేశారు, భావిభారత పౌరులంతా.

మాస్టారి కళ్ళు చెమ్మగిల్లాయి.

“మీరంతా గొప్పవాళ్ళేరా! మీ శక్తి అసమానం. మీ యుక్తి అజేయం. అణువుల్లాంటి మీరు ప్రపంచ వినాశనానిగ్గక సౌభాగ్యానికి అహరహం శ్రమించాలి. మానవాళి ఆశాజ్యోతులు మీరేరా... మీరే!”

పిల్లలంతా పాకబడిలోకెళ్ళి నేలబారు బల్లల మీద కూర్చుని పుస్తకాలు బయటికి తీస్తూ గోలగా కబుర్లు మొదలెట్టారు.

“సైలెన్స్” అన్నెప్పి అటెండెన్స్ వెయ్యసాగారు మాస్టారు.

బడి అంతా ఒకటే పెద్దపాక, ఒకటినుంచి అయిదు వరకూ తరగతులున్నా వాటి మధ్య తడికలేం లేవు. ఓ తరగతి పక్కన ఓ క్లాసు, మరో పక్కన మరో క్లాసు చొప్పున నిర్వహిస్తున్నారు. మొత్తం పిల్లలు డెబ్బై ఎనభైమంది వరకూ వుంటారు.

మాస్టారు గాక మరో అసిస్టెంటు మాస్టారు కూడా వున్నారు. ఆయన పేరు పరంధామయ్య.

సన్నగా పొడుగ్గా రివటలా వుండి, నుదుటి మీద నామాలతో, తరచూ ముక్కు పొడుం తుమ్ములు తుమ్మే ఆయనంటే పిల్లలకి వేళాకోళం- నవ్వులాట!

ఆయనకి దాదాపు యాభై ఏళ్ళుంటాయి. ఆ వూరివాడే. పైవ్యాపకాలెక్కువ. కొద్దోగొప్పో పొలముంది. స్వయంగా వ్యవసాయం చేస్తుంటారు. దూడాదుడుకూ వుంది.

అది చాలాదన్నట్టు గ్రామస్తులకి దస్తావేజులూ ప్రోనోట్లూ, అగ్రిమెంటులూ రాస్తుంటారు. వెరశి ఉద్యోగం మరుగుజుడైపోయిందాయన దృష్టిలో.

అన్ని క్లాసుల్లో అటెండెన్సు అయిపోయాక వచ్చారు. పరంధామయ్య.

మాస్టారి ముఖంలోని అప్రసన్నత గమనించి తన క్లాసులవైపెళ్ళిపోబోయారుగాని ఆయన పిలవటంతో అటు నడవక తప్పలేదు.

“మీ పద్ధతేం బావోలేదు పరంధామయ్య గారు”

“ఇవాళ కొంచెం ఆలస్యమయింది - పనెక్కువగా వుండి...”

“రోజూ ఏవో పనులుంటూనేవుంటాయి. అలా అని చేసే వృత్తికి ద్రోహం చేస్తే ఎలా? పెద్దవారు... మీక్కూడా చెప్పాల్సిరావటం సిగ్గు చేటు. అన్ని వృత్తులకన్నా పవిత్రమైనది, బాధ్యతతో కూడుకున్నది. ఉపాధ్యాయ వృత్తి. మన ప్రభావం పసిపిల్లల మీద చాలా వుంటుందని మర్చిపోకండి. చిత్తశుద్ధితో మన బాధ్యతని మనం నిర్వహించలేనప్పుడు గౌరవంగా తప్పుకోవడం మంచిది”

“మీరేవో పాతకాలం కబుర్లు చెబుతారుగాని ఏ వూళ్ళో ఎవరు మాత్రం సరిగా చెబుతున్నారండీ! కొన్ని ఊళ్లలో బడే సరిగ్గా తెరవటంలేదు”

“కొన్ని పల్లెల్లో పరిస్థితి అంత ఘోరంగానూ వుంది. నిజమే కానీ ఎందువల్ల? రాజకీయ పలుకుబడితో స్వగ్రామం చేరి కుటుంబవృత్తులూ, ప్రైవేట్లూ చూసుకుంటూ అనలు వృత్తిని చిన్నచూపు చూస్తూండటం వల్లనే. బడిలోనూ బయటా కూడా ఆదర్శ గురువులా మెలిగిననాడే మనం గౌరవానికి అర్హులం. మీరు మీ ప్రవర్తనని మార్చుకోకపోతే ఇంక సహించే ఓపిక నాకు లేదు”

పరంధామయ్య మొహం ఎర్రబడింది.

‘నీ బోడి బెదిరింపులకెవడూ బెదరడు. మా రాయుడిగారికి చెప్పానంటే మీరు వెళ్ళి ఏ ఏజన్సీ ప్రాంతంలోనే కళ్ళు తెరుస్తారు’ అనుకుంటూ తన క్లాసుల వైపెళ్ళారు విసురుగా.

పిల్లలు గోలగా మాట్లాడుకుంటున్నారు. అసలే అవమానంతో రగులుతోన్న ఆయన ఒళ్ళు మండిపోయింది. బెత్తం అందుకుని బాదేశారందర్నీ.

తల పట్టుకుని బాధగా చూస్తూండిపోయారు మాస్టారు.

ఉన్నట్టుండి వాతావరణం మారిపోయింది. ఆకాశపు మైదానంలో కారు మేఘాలు చెడుగుడాడుతున్నాయి.

“వర్షం వచ్చేస్తుంది మాస్టారు. కుంభవృష్టి అని రేడియోలో కూడా చెప్పారు”
వరంధామయ్య అన్నారు.

ఆయన వంక సాభిప్రాయంగా చూశారు.

“బెల్ కొట్టించెయ్యనా?”

వర్షం వస్తే చాలు బడికి సెలవు ఇచ్చేయ్యాలింది. ఎంచేతంటే బడికప్పు ఎండ నుండి రక్షణ ఇవ్వగలదుగాని వాన నుండి ఇవ్వలేదు. ఆ ఊరి బడి గురించి పట్టించుకునే తీరిక నాయకులకీ లేదు, అధికారులకీ లేదు.

ఆయన తలాడించటం ఆలస్యం “ఒరే బెల్ కొట్టెయ్యండి” అని అరవడం, బెల్ కొట్టడం, బిలబిలమంటూ పిల్లలు వెళ్ళిపోవటం శ్రుతిలో జరిగిపోయాయి.

బడికి తాళం వేసి ఇంటికేసి నడుస్తాంటే చినుకులు మొదలయ్యాయి. మాస్టారు ఇంటి కెళ్ళేసరికి అది పెద్ద వర్షంగా మారిపోయింది.

★ ★ ★

అర్ధరాత్రివేళ తలుపులు దబదబమని బాదేరెవరో.

“వస్తున్నా” అంటూ లేచి వెళ్ళి తలుపు తీశారు మాస్టారు. ఆయన వెనకే వచ్చింది శారద.

వర్షంలో తడిసాచ్చిన అయ్యన్నగారి పాలేరు- “వీ అబ్బాయిగార్నోపాలి పిలవమన్నారండి అయ్యన్నగారు” అన్నాడు కంగారుగా, ఆదుర్దాగా.

“ఎందుకు?”

“ఆరమ్మాయికి నొప్పులోచ్చాయండి. బిడ్డ అడ్డం తిరిగిందంటండి, డాక్టరుగారికి చూపించాలంటండి. మంత్రసాని.....”

“అరె అలాగా... అబ్బాయి పొద్దున్నే హైదరాబాదు వెళ్ళిపోయాడే...”

“ఇప్పుడెలాగండి బాబయ్య. పెద్ద పేణానికి ఇబ్బందొత్తాడో ఏమో....”

“పద... నేనూ వస్తాను” గొడుగు తీసుకుని బయల్దేరారు.

ఆ ఊళ్ళో ఆఖరికి ఆరెమ్మి డాక్టరు కూడా లేడు. ప్రక్క వూర్నించో ఆరెమ్మి డాక్టరోస్తుంటాడు. ఊళ్ళో ఆయుర్వేద డాక్టరోకాయనున్నాడుగాని అయన్తంతా దీర్ఘకాలిక వైద్యం. కడుపు నొప్పికి, కాలునొప్పుకి కూడా పొరుగురెళ్ళాల్సిస్తోందని చెప్పి మాస్టారు హోమియోపతి వైద్యం నేర్చుకున్నారు. ఖర్చు తక్కువ గనుక అది పేదవారి వైద్యమనీ, మనదేశం లాంటి అభివృద్ధి చెందుతున్న దేశాలు దాన్ని ప్రోత్సహించాలని ఆయన

భావించారు. కాని ఇంజెక్షన్లమీదా, టాబ్లెట్స్మీదా ఉన్న నమ్మకం తీపి మాత్రల మీద లేకపోయింది జనానికి.

“మీ అబ్బాయేరి మాస్టారూ?” అయ్యన్నగారడిగారు ఆందోళనగా.

“వాడికి హైదరాబాదులో ఉద్యోగం వచ్చింది. ఈ ఉదయమే వెళ్ళేడు....”

“అయ్యో అలాగా... ఇప్పుడెలాగండి. అమ్మాయి ప్రాణం మీదికొచ్చేట్టుంది....”

“మీరేం ఇదవ్వకండి. అన్నిటికీ ఆ భగవంతుడే ఉన్నాడు. అంతా సవ్యంగా జరిగిపోతుంది.”

లోపలికెళ్ళారు. ఆడవాళ్లు తొలగి దారిచ్చారు. మంచం మీద మెలికలు తిరిగిపోతోంది అయ్యన్నగారమ్మాయి. నాడి చూశారు. బలహీనంగా ఉంది. మంత్రసానితో మాట్లాడారు. ఎన్నో పురుళ్ళు పోసిన ఆమె కంగారు చూసేసరికి మాస్టారి మొఖంలో రంగులు మారాయి.

“అయ్యన్నగారో చెప్పి బండి కట్టిస్తాను. వెంటనే పట్నం తీసుకుపోదాం”

మరి పదినిముషాలకి రెండెద్దల బండి సిద్ధమయ్యింది. చిన్నసైజుగూడు కూడా కట్టేరుగాని అది వర్షాన్ని పూర్తిగా నిలువరించగల స్థితిలోలేదు.

అయ్యన్నగారమ్మాయి, ఆమె తల్లీ, మంత్ర సానీ, మరొకావిడా బండెక్కేరు. అయ్యన్నగారూ, మాస్టారూ బండి వెనుక నడవసాగేరు.

హోరున గాలివీస్తోంది.

భోరున వర్షం కురుస్తోంది.

సరైన రోడ్డులేక బండి మట్టిలో దిగబడుతోంది. లాగలేక లాగుతున్నాయి ఎడ్లు. బండిలో నొప్పుల బాధకి తాళలేక కేకలు పెడుతోందా అమ్మాయి.

మోకాళ్లోతు కయ్యలోంచి నడవలేక నడుస్తున్నారు. వర్షంలో తడిసిపోతూ మాస్టారూ, అయ్యన్నగారూ, త్వరగా పట్నంవేళ్ళే బావుణ్ణి, డాక్టర్ల చేతిలో ఆమెని పెడితే ఆమెకింకే ప్రమాదమూ ఉండదని ఆశిస్తున్నారు. కానీ దారి తరగటంలేదు.

సుమారు మూడు కిలోమీటర్లు వెళ్ళేరు ఊరి రోడ్డువదలి మెయిన్ రోడ్డు ఎక్కింది బండి.

ఉన్నట్టుండి ఆమెకు నొప్పులధికమయ్యాయి. మరి తాళలేని స్థితికి చేరుకుందామె.

బండి కుదుపులకి పరిస్థితి విషమించిందనీ, వర్షంవల్ల అమ్మాయి తడిసి ముద్దయ్యిందని చెప్పింది మంత్రసాని.. ఒకచోట బండి ఆపి ప్రక్క ఊళ్ళోని ఆరెమ్మి డాక్టర్ని పిలిస్తే మంచబంది.

బండిని పెద్దమర్రి చెట్టు క్రింద ఆపించి, డాక్టర్ దగ్గరకి పాలేర్ని తరిమారు అయ్యన్నగారు.

అతడలా వెళ్ళేడో లేదో అతికష్టం మీద ప్రసవమయ్యింది. అంతా గండం గడిచినట్టు ఫీలవుతోంటే అమ్మాయికి వాతం కమ్మేసింది. డాక్టర్‌చ్చేనరికి ఆమె బిగుసుకుపోయి కట్టెలా మారి -పోయింది. ఘోల్లుమన్నారంతా.

మాస్టారు గుండె ముక్కలయ్యింది.

వాసు ఇంకొక్క రోజు. అవును- ఒకే ఒక్క రోజు ఆ ఊళ్ళో ఉండి ఉంటే పరిస్థితి ఇంతగా చేజారేది కాదు. ఓ ప్రాణం దారుణయాతనని చవిచూసి దుర్మరణం పాలయ్యేది కాదు.

“వాసూ.... నిన్నెప్పటికీ క్షమించలేనా క్షమించలేను!” అనహాయంగా ఆక్రోశించారు మాస్టారు!

2

రాయుడు ఆ ఊరికి మకుటంలేని మహారాజు.

అవదానికాయన గ్రామ సర్పంచి మాత్రమే. కాని ఆ పదవి ఆయనకో బుల్లి అలంకారమనే చెప్పాలి. ఆ ఊరి ప్రజలమీద ఆయనకున్న పట్టు అమోఘం. ఆయన మాటనీ చేతనీ ఎవరూ విమర్శించాలని కూడా అనుకోరు. ఆయన గీచిన గీటునెవరూ దాటరు. ఊరు ఆ మాత్రంగానైనా ఉందంటే అందుక్కారణం ఆయనేనని విశ్వసిస్తారు చాలామంది.

పెదవి విప్పుకుండానే కేవలం కంటిచూపుతో ఊరినీ, ఊరి జనాన్ని శాసించగల సమర్థుడాయన.

పంచాయతీ పరిపాలన వచ్చినప్పట్నుంచీ కూడా ఆయనే గ్రామనాయకుడు. ఓమారు సమితి ప్రెసిడెంటుగా కూడా ఎన్నికయ్యారు. కాని ఆయన ముఠా లీడరుకి మంత్రిపదవి పోవడంతో ఆయన అవిశ్వాస తీర్మానం ఎదుర్కోవలసివచ్చింది. ఫలితంగా పరువుపోవడంతో గ్రామాన్ని అంటిపెట్టుకునుండటమే మంచిదనుకుని ఉండిపోయారు.

ఆయన వంశోద్ధారకుడు ప్రభాకర్‌కు కాలేజీ రోజుల్నుంచీ కూడా రాజకీయాలంటే ఇష్టం. నాయకత్వం మరీ ఇష్టం. ప్రస్తుతం అధికార పార్టీవారి రాష్ట్ర యువజన సంఘానికి ఉపాధ్యక్షుడు. ఈసారి అసెంబ్లీ ఎన్నికల్లో ఎమ్మెల్యేగా పోటీచేయడమేగాక యువజనుల కోటా క్రింద మంత్రిపదవి కూడా సంపాదించాలని అతగాడి ప్రయత్నం. దీనికి రాయుడి ప్రోత్సాహం, ఆశీస్సులున్నాయి.

పైలెవెల్లో పలుకుబడి పెంచుకోడానికి, భార్య కోరిక మేరకు నగరజీవితం గడపడానికి హైదరాబాద్ లో ఇంచుమించు సెటిలైపోయాడు ప్రభాకర్. ఎప్పుడో తప్ప అతడా ఊరికిరాడు. మరి తప్పనిసరైనప్పుడే భార్యకూడా వెంట వస్తుంది.

ఈసారిద్దరూ ఫ్యామిలీ ఫంక్షన్నిమిత్తం వచ్చారు.

“కాలికి మట్టి అంటే వూరంటే నాకు పరమ అసహ్యం” దమయంతి అంది వికారంగా మొఖం పెట్టి.

“ప్లీజ్ దామూ. కొంచెం ఓపికపట్టు. రెండ్రోజుల్లో వెళ్ళిపోదాం” ఓదార్చాడు ప్రభాకర్.

“హాయిగా సిటీలో తిరక్క ఈ పల్లెటూరెందుకొస్తారో నాకర్థంకాదు”

“చదువుకున్నదానివి. అవేంమాటలు చెప్పు? మన వూహలెక్కడ విహరించినా మన కాళ్ళింకా ఈ మట్టిలోనే కూరుకునున్నాయి. ఎన్నికల్లో గెలిచేవరకూ వీళ్ళనీ ఈ వూళ్ళనీ మర్చిపోకూడదు. మరిచిపోతే ఇంతే సంగతులు”

“డబ్బు విసిరేస్తే సరి చచ్చినట్టు ఓట్లు వేసేస్తారు. వీళ్ళకి తమ బాగోగులగురించేమైనా తెలిస్తే కదా. వట్టి పల్లెటూరి బగ్గిరాయిలు! మట్టి మనుషులు!”

“అదంతా నిజమేకాని అలా అని వాళ్ళ మొఖంమీద అంటే ఎలా చెప్పు? ఈ మట్టి అన్నా ఈ జనమన్నా ఎంతో అభిమానమన్నట్టు కాస్త నటిస్తే చాలు, అభిమానం ఓట్లై మన పెట్టె నింపుతుంది. డాడీ ఎప్పుడూ ఇదే చెబుతుంటారు. మన పునాదెప్పుడూ గట్టిగా వుంచుకోవాలి. చిన్నమంత్రి మొదలు ప్రధాన మంత్రి వరకూ అంతా తమ తమ నియోజకవర్గాలని ప్రత్యేక శ్రద్ధతో చూస్తూ ప్రత్యేకమైన అభివృద్ధి పనులెందుకు చేయిస్తారనుకున్నావ్? ఎటుతిరిగి ఎటువచ్చినా కనీసం తన సీటైనా దక్కుతుందనే”

“అందుకే హాయిగా యమ్మెల్ని అయితే పోయేది”

నవ్వేడతడు “అవెప్పుడో పోయాయిగా”

“వీళ్ళనీ వాళ్ళనీ దేబిరిస్తూ తిరిగేకన్నా, పోనీ రాజ్యసభకి త్రై చేస్తే? మా నాన్నగారో కూడా మాట్లాడదాం ...”

“ముందు వుట్టికెగరనీ, తర్వాత స్వర్గానికెగురుదాం”

“ఏం ఎగుర్తారో ఏమోగాని నాకిక్కడ వూపిరాడదు. రేపే వెళ్ళిపోదాం”

“ఓకే. అమ్మగారి ఆజ్ఞకి తిరుగుదా”

ఇంట్లోని ఫంక్షన్ అయ్యాక రాయుడూ ప్రభాకరూ రాజకీయాల గురించి, నాయకుల గురించి తాము అనుసరించాల్సిన ఎత్తుగడల గురించి ముచ్చటీస్తూ కూర్చున్నారు.

“అబ్బాయిగారి కోసం మాస్టారొచ్చారండి” నౌకరొచ్చి చెప్పేడు.

End of Preview.

Rest of the book can be read @
<http://kinige.com/book/Toli+Poddu>

* * *